

המודרנית מכולן

הוליווד מאמינה רק במיספרים. לידה פירונטינו לא מאמינה בחצאיות מיני.

היא יפה והיא מוכשרת. יש לה קול של סקסופון באס ורגליים שנמשכות לנצח. בין מרטין סקורסיה (שיועון של לילה) לאלן רודולף (הסודרניים בקרוב בישראל) מה עור יכולה שחקנית לבקש לעצמה? הכל. מי שחושב שהוליווד מורידה לפניך את הכובע רק משום שהביקורת כתבה שאת נפלאה ונתנת לך לשחק כל תפקיד שתחשקי בו, את תמים או פתי. כך אומרת לינדה פירונטינו, אחת התופעות הנשיות המרתקות ביותר בקולנוע האמריקאי היום, ומי שבחברה עליידי אלן רודולף לעיצוב הגברת המובילה בסירטו האחרון.

את רודולף אייפאפטר האשים בחוסר-רעם: כבחר בי היתה זו לסלי אריוון המסחררת, כי בעיקבות הכרך — לורי סינגר המלאכית, בזיוון משמייים — קלי מקגיליס המגנטית ועתה, כפאפאטאל פניעה ופוגעת, זוהי לינדה פירונטינו. אפשר היה להעניף בה מכט קל בלבד לצד מאתיו מודין כאחד מסירטי הספורט לנוער, אבל את המכה האלגנטית באמת הרביצה בסירטו של מרטין סקורסיה שיועון של לילה בתפקיד הפסלת הוואמפית קיקי ברטו. הסרט זכה לביקורות נפלאות, ולינדה הוצפה במחמאות. פגישת הליהוק שלה עם אלן רודולף, כבר בנייריוק נמשכה חמש שעות, רק משום שה שניים מצאו נושא משותף לכעוס עליו — הוליווד. מי שחושב שאחרי סקורסיה נפתחו לפני הדרלתות כולן — טועה. סקורסיה הוא אמנם השראה מתמרת לשחקנים ואייאפטר לא לום על מקרסאיכוו. יותר טוב ממנו. הרגשתי שמה שאני עושה איתו יצא פשוט הטוב ביותר שאפשר לצפות. וכך יצא.

כל ההצעות שקיבלתי למחרת הביקורת, ואפילו שהיו רבות מאוד, היו בדיוק לאותו תפקיד

פירונטינו וקארדין ב"המודרניים" פאם פאמאל סטוו אחר

עצמו. בהוליווד הכל הולך רק לפי הקופה. את ממלאה להם את הכיסים — הם מוכנים לתת לך אוכל. אבל רק אם מדובר באותו המזון שכבר לעסת עבורם בעבר. ואז, כשאת מרגישה כיצד את מגרדת את תחתית חשבונך הבנק שלך, יש לך בחירה: או שתעשי מה שהם רוצים ותתפכי להצלחה, או שתתעקשי לעשות מה שאת רוצה ותהיי מאושרת.

המסקנה הישרה מדבריה של לינדה היא שהוליווד מאמינה רק במיספרים. התסריט של רודולף למודרניים חיכה 12 שנה, פשוט משום שאיש בהוליווד לא חשב שרודולף הוא נוסחה כטוחה בקופה. ואמנם המודרניים אינו מצליח להיות שוברי קופות באמריקה.

לעומת זאת, לא הצליחה לינדה פירונטינו לשבור את הרמות של פאפאטאל מוסחרת, שינסו להריב לה. אני אמנם פאפאטאל — אבל

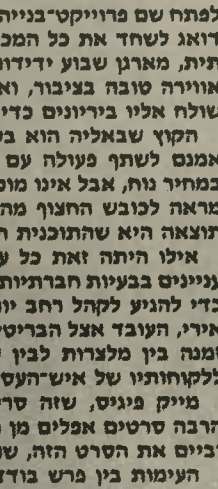
סטינג פרש בודד

יום שני הסוער (לב, תל-אביב, בריטניה) - איש-עסקים אמריקאי קשוח מבקש לרכוש חלקים נכבדים מן העיר ניוקאסל שבבריטניה, כדי לפתח שם פרוייקט-בנייה ענק שיכניס לו ולשותפו הון רב. הוא דואג לשחד את כל המוכדים בעלי זכות החתימה המשמעותית, מארגן שבוע ידירות ניוקאסל-ארצות-הברית, כדי ליצור אווירה טובה בציבור, ואם יש עדיין מי שמתנגד לרעיון, הוא שולח אליו בירונוים כדי שישכנעו אותו.

הקוץ שבאליה הוא בעל מועדון-לילה עקשן, שאינו מתנגד אמנם לשתף פעולה עם ההון האמריקאי ולמכור את עיסקו במחיר נוח, אבל אינו מוכן לסבול שדוחקים בו באגרופים. הוא מראה לכובש החצוף מה זה נחישות-דעת בריטית גזעית וה-תוצאה היא שהתוכנית הגראנדיוזית נופלת.

אילו היתה זאת כל עלילת הסרט, אולי היה מוגבל למת-עניינים בבעיות חברתיות וכלכליות של בריטניה הגדולה בלבד. כדי להגיע לקהל רחב יותר, נוסף כאן סיפור-אהבה בין בחור איירי, העובד אצל הבריטי העקשן, לנערה אמריקאית המחלקת זמנה בין מלצרות לבין שרותים מיניים שאותם היא מגישה ללקוחותיו של איש-העסקים האמריקאי, לפי מיעויותו.

מייק פגיס, שזה סרט-הקולנוע הראשון שלו, ראה ודאי הרבה סרטים אפלים מן הקלאסיקה האמריקאית, לפני שכתב וביים את הסרט הזה, שהוא כולו מחוזה לאותו ז'אנר. העימות בין פרש בודד לבין כל העולם הניצב נגדו אופייני

טומי לי ג'ונס: רק בלי לחץ בבקשה!

לאותם הסרטים והוא משוחרר כאן בנאמנות רבה, הן בסיגנון החזותי של הסרט, והן בעיצוב הדמויות, בקצב ובמוסיקה. זכות מיוחדת לפגיס בליהוק הסרט, כאשר הצליח למצוא נוות בעל נוכחות דראמטית משכנעת, החל מסטינג, המגלם את בעל מועדון-הלילה המסרב לוותר, דרך טומי לי ג'ונס, הנבל, מלאני גריפית, כשכירתו המתפקחת ושון בין, הטריון, כמאהב צעיר ומצפוני. פסקול הסרט כולל מנינה בפני עצמה: ביצוע אוואני גארדי ומופלא, ברוח הג'אז, של הימנון ארצות-הברית.

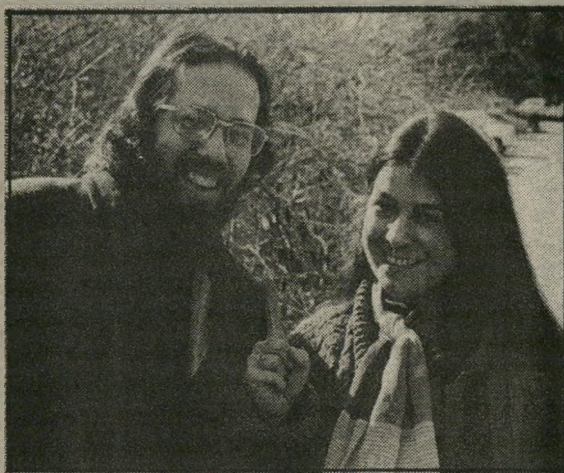

ולא כצאן לטבח

הפרטיזנים מווילנה (הקולנוע, תל-אביב, ארצות-הברית) - אחרי כל סרט תעודי חדש על השואה נדמה כי זהו זה. מיצו את הנשוא, אין יותר מה לחדש ולא נותר אלא לחזור על מה שנאמר כבר. ובכל פעם מסתבר כי עדיין מגרדים את שולי הטרנאדיה, ולא חשוב כמה ייאמר בנדון תמיד ישאר מה להוסיף.

סירטה של המפיקה אביבה קמפנר ושל הבימאי ג'וש ואלצקי מתרכז בפרק מסויים אחד: ההתארגנות והניסיון למרד בגיטו וילנה, כפי שהוא משתקף מתוך עדויותיהם של 40 מן הנותרים בחיים, מן המסמכים ומן החומר הצילומי, בחלקו בוודאי משוחרר, שנותר מאותם הימים.

סיפור קורותיה של אותה קהילה ממורסת והשמדתה במילחמת-העולם השנייה, זורק אור על כמה שאלות מעיקות ומביכות שהתעוררו סביב השואה בכלל: האמנם הלכו היהודים ומתם כצאן לטבח! האם לא התקוממו, התארגנו, התנגדו? בוילנה ניסו לארגן מחתרת, לניס נשק, לקום נגד הנאצים ובסופו של דבר, להצטרף אל הפרטיזנים הרוסים שנלחמו ביערות נגד הכובש. אבל מעבר לזאת, אמטר לחש את יסורי-הנפש של מי שצריך היה להחליט אם הוא טאמני להבטחות שהקרבת בודדים תציל רבבות או שעדיף להתעלם מהבטחות אלה, ואת הבעיה שמולה ניצבו מנהיגי המרד האמטרי, כאשר נאלצו למסור לידי הגסטאפו את אחד מחברייהם, כדי להציל את שאר הקהילה מטבח קולקטיבי שאיים עליה.

מפיקה אביבה קמפנר ובימאי ג'וש ואלצקי

ועוד ניתן כאן להיזכר באהבה הקטנה מאוד ליהודים של בני ליטא שששו ושמחו וקיבלו את הגרמנים בפרחים, כשבאו לשח-רד אותם מן העול הסובייטי, ואהבת היהודים הקטנה מאוד של רודים אשר לא שמחו לקבל את המתנדבים מן הגיטו לשח-רותיהם, וגם כאשר התקבלו לא ידעו מעולם מאין יבוא הכדור הבא, מן האויב ממול או מבין-הברית שבעורף.

העדויות משוטות וישרות. הסרט עשוי אמנם בצורה קוני-בנציונאלית, אבל לא הצורה היא כאן העיקר, אלא התוכן.

מוכשרת, טובת-לב וחרוצה. אבל היא אינה מקלה את החיים על עצמה. במקום להסתופף בסביבת האולפנים היא מעריפה לגור במנהטן, בנייריוק עם חבר פרטי וזוג ציפורים, פיטר ואודרי. "לוס-אנג'לס היתה מביאה אותי לבית משוגעים", היא מתרצת. בנייריוק קל מאוד להיעלם. ללוס-אנג'לס כולם מתערבים בכביסה שלך. כלייך עוסקים בעיסקי הקולנוע שאין להם כל פרופרציות לגבי החיים כעצמם.

מדרגית. ואם יש בסרט סצינה המבטאת יותר מכל את היחסים המזוירים של שלים ונשלת בין רייצ'ל לבעלה הרי זאת סצינת המישכב מאחור בתוך גיגת האמבט.

במקור נועדה הסצינה להיות התעלסות על שולחן-אוכל, אבל הצעתי לאלן רודולף להקשות על עצמי ולהעבירה לאמבט. משמעותה של הסצינה — הברוטאליות. הברוטאליות של העסקים לעומת האהבה נעדרת מן המעמד לחלוטין, כי הבעל מתייחס לאשתו כאילו היתה ציור או אגרסל שרכש לעצמו.

אילו במקום הבעל היה ליצירי הצייר הארט, ששמו מסמל היטב את אופיה אחרת: הרמות הארט, לב באנגלית, לעומת סטון — שם הבעל, שפיי רושו אבן), הסצינה היתה נראית אחרת.

זו היתה סצינה קשה מאוד לביצוע. אני עירומה לגמרי, במעמר אינטימי שיש בו כלייך הרבה כאב ומול צוות-ההסרטה. אבל רק משום שביני לבין השחקן שעיצב את דמות הבעל סטון, השחקן ג'ון לון, נקשרו יחסי-אמון כה דרוקים כעבודה, יכולתי לעמוד בסצינה הקשה הזו.

אני, עצמי, לא ראיתי אותה אחרי ההסרטה, כי אני מסרבת בתוקף לראות. ראשם' (צילומים יומיים), אבל הצוות, שצפה בהקרנת הקטעים בסוף יום ההסרטה, סיפר לי שרבים ממי שצפו בסצינה פרצו בכי."

לינדה פירונטינו אינה מקשה את החיים לביי מאים העובדים איתה. כולם מספרים שהיא

מסוג אחר, מספרת פירונטינו בבוקר שלמחרת הצגת-הגאלה של המודרניים בפסטיבל ונציה, שמארח את רודולף זו השנה השנייה כרציפות. (כשנה שעברה זה היה זיוון משמייים).

סירטו של רודולף מביא את אווירת האמנים האליטיסטים של פאריס בשנות ה-20, האכי-סנטריות שלהם, החרשנות, האכסטרואוגנטיות שלהם והקסם של אירופה הגרם לאמריקאים לנהור אליה בהמוניהם. כאן חיפשו את שיווי-המישקל העדין בין אמנות צרופה לאמנות מיסחרית.

כאן נקלעה רייצ'ל היפהפיה והפגיעה לוד-רועותיו של בעל דומיננטי בשם ברטרם סטון, סוחר בדבריי-אמנות, המתייחס לאשתו כאובייקט נוסף כאוסף, שעה שהיא מנסה לפרוץ החוצה, לעמוד על רגליה כאשה מודרנית ועצמאית ולהגשים את אהבתה לצייר ניק הארט, המנסה להתפרנס, או שיתגלה כאמן, כקאריקטוריסט של טורריכילות בעיתון צרפתי.

רייצ'ל היא באמת הרמות הנשית הראשונה שאני מחבבת כאמנת, למרות שהיא שונה ממני לחלוטין. היא שולטת לחלוטין עליידי בעלה, המאמין שכל דבר בעולם ניתן לרכישה ולכל דבר יש מחיר.

בתוך כל החבורה הזאת של אמנים ואיני-טלקטואלים היא באמת נטע ור. היא מתאמצת כלייך להתאקלם כבטיבה זו ולהוכיח שיש לה ערך מוסף, ורוצה להשתחרר ולהפוך לאשה